

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérváry Dezső ügyvédek.	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	---	---	---	---

Aratás előtt.

→ Péter Pál napján. —

Baja, 1910. június 28.

Június hó huszonkilencedik napja nemcsak szép ünnepe a magyarnak, hanem egyben a legjelentősebb dátuma is. Talán éppen a dátum jelentősége teszi az ünnepet széppé. Péter Pál napja nevezetes napja a földmivesnek s így egész Magyarországnak.

Június hó 29-ike után megpendül a magyar alföld végtelen rónaságain a kasza, felzendül az aratók ajkán a dal, dőlnek a rendek: Aratnak a magyar alföldön. Most dől el: lesz-e drágaság a jövő esztendőre, vagy sem.

A tavaszkor, nyár elején jó, bő termés mutatkozott. Ugy látszott, hogy a megelőző rossz, szűk termésekért bőséges kárpótlást hoz a gazdának a természet. De jött aztán az eső, megnyitak az ég csatornái és hullott, ömlött az eső. Nem volt nap, amelyen egyszer-kétszer meg ne dördült volna az ég, ránk ne szakadt volna az eső. Ez a folytonos eső, ez hozta meg Magyarországnak szerencsétlenségét. Lent a Délvidéken egész falvakat, fél vármegyét pusztított el végleg, teljesen. Fél vármegyét radirozott le Magyarország térképéről és 400 emberéletet oltott ki egyszerre.

Itten a Nagyalföldön is bajt, nagy bajt csinált. Tönkre tette a legszebb reményeket és a bőséges termés iránti kilátásainkat. Jó lesz, ha a bőséges termés helyett közepesen felül levő jó termés lesz.

Ez a szerencsétlensége Magyarországnak. Az időjárás szeszélyétől függ az egész ország jóléte. Ha sokat süt a nap és kevés az eső, a szárazság csinálja a bajt. Ránk szakad az inséges esztendő. Ha meg bőven jut ki az esőből, az is baj, mert sok volt belőle, megint csak szenved a mezőgazda. Egyszer meg fagy is, egyszer-másszor a jégeső veri tönkre az eleséget.

Már pedig az egész ország jóléte, az ország boldogulása ettől az egy naptól függ. Ettől az egytől: Péter Pál napjától.

Ime és most eljutottunk oda, amit voltaképpen kerülni akartunk: Már megint eljutottunk a politikához. Ez az átkozott, istenverte közjogi viszonyunk ami legnagyobb bajunk. Ausztriától kell függnünk, Ausztria érdekei alá kell a magunkét helyezni. Ausztria ipari érdekei szenvednének, ha mi gazdaságilag függetleniténők magunkat, ha felállítanók határainkon a vámsorompókat, felvirágoznék a magyar gyáripár és a munkások ezrei és ezrei nem volnának tisztán a röghöz kötve, hanem a füstölgő gyárkémenyek tövében lehetnének tisztességes kenyérkeresetet és adna az ipar egész Magyarországnak kenyeret bőségesen.

De hát a külön vámterület, az önálló nemzeti bank nem szolgálná az osztrák érdekeket. Ezért kellett tüzzel-vassal-erőszakkal és minden törvénytelen eszközzel megcsinálni ezt a most lezajlott választást. Azért kellett a népakaratot meghamisítani, azért kellett letörni a függetlenségi pártot, hogy az önálló nemzeti bank és külön vámterület, a gazdasági függetlenség megvalósulását megakadályozzák.

És ezután is leshetjük, mit hoz az időjárás. Ausztria népe pedig tovább élősködhetik rajtunk. A feltámadt konzervatív hatvanhét majd gondoskodik arról, hogy itt ipar egyhamar ne legyen.

X.

Az állami elemi iskolák első éve.

Baja, 1910. június 28.

A vizsgák megindultak, illetve a mai és holnapi nappal már be is fejeződnek a város összes tanintézetében. A gyerekek szabadjára mennek. Megszűnik a gyerek lelkegondja, élhet örömeinek és játékainak.

A város összes tanintézetei közül elsőnek az állami elemi népiskolák értesítője került elénk. Érdekes. Éppen ezek az iskolák érdekelnek bennünket leginkább. Első értesítője az állami elemi iskoláknak. A tanintézetek vezetői ezen sorokkal vezetnek be az értesítőt:

A lefolyt évvel az állami jelleg jegyében új időszámítást kezdünk. Innét kelteződik

az a nagyfontosságú, korszakot jelentő átalakulás, mely a kibontakozás irányába terítette a régóta mozdulatlanságra kárhozott iskolaügyet. Ez az irány magában hordja mindazokat a feltételeket, melyek egy nagyméretű fejlődés megalapozása érdekében szükségesek. S így hivatva van arra, hogy városunkban a köznevelés sikeresebb munkálásának lehetőségét megszerezze, biztosítsa.

Iskoláink átalakulása államivá minden várakozást meghaladó gyorsasággal nyert megvalósulást. Az 1908. évi november hó 10-iki Tvh. közgyűlés lelkes hangulatából kipattant gondolat, alig félévvel később az államosítási tárgyalások alkalmával már testet is öltött. Időközben az iskola felveszi a községi jelleget. De az átmeneti állapot 1910. október 8-ikán megszűnik. Ezen a napon a megelőző események ünnepies keretben betetőzést nyernek. A kulturának ezen zajtalan, de hangulatra nézve annál emelkedettebb ünnepe egy kiváló alkotás záróköve gyanánt jelentkezik.

Bizony kulturánk életében jelentős határmegye az iskolák államosítása. Most csak az volna szükséges, hogy meglegyen az iskolák fejlesztése is. Ez már nem késhetik soká. Rövid időn belül meg kell lennie.

Az iskolák látogatottságáról a következő adatokat kapjuk az értesítőben. A belvárosi fiúiskola I. osztályát 61, az I. vegyes osztályt 57, a II. fiúosztályt 54, a II. vegyes osztályt 37, a III. fiúosztályt 81, a IV. fiúosztályt 57, az V.—VI.-ik fiúosztályt pedig 44 növendék látogatta.

A felsővárosi iskolában az I. a) vegyes osztálynak 89, az I. b) osztálynak 82, a II. vegyes osztálynak 92, a III. vegyes osztálynak 82 és a IV. vegyes osztálynak 46 növendéke volt.

Az alsóvárosi iskola I. fiúosztályának 88, a II. fiúosztályának 72, a III-iknek 66 és a IV-iknek 43 tanulója volt. Az I. leányosztályt 74, a II-ikat 95(!), a III-ikat 69 és a IV-iket 56 leányka látogatta.

Hát ezek az adatok igazán beszédesek. Az ilyen tulzsufolt iskolákban lehetetlen eredményt elérni és könnyű a fertőző betegségeket terjeszteni.

Itt volt már az ideje, hogy iskoláink helyzetén javítsunk.

Ki hová szavazott?

A városi polgárság kívánságának és óhajának teszünk eleget, amikor alább leközzöljük azoknak a névsorát, akik a lezajlott képviseléválasztás alkalmával leadták szavazatukat. Ezt a névsort abban a sorrendben közzöljük, amelyben a szavazás mindkét pártra történt.

A közlést, tekintettel a nagy anyagra, folytatólagosan eszközöljük.

Dr. Rajk Aladár.

- Belváros.
611 Sugár Henrik
Kiscsávoly.
612 Nyiraty Károly
Józsefváros.
613 Bánhalmi József
614 Juhász Ferencz
Külterület
615 Szász Géza
Belváros.
616 dr. Reiser Péter
Józsefváros.
617 Kazinczy Lipót
Belváros.
618 Weiner Adolf
619 Reitmann Mihály
620 Goldschmidt Lajos
621 Kovács Pál
Istvánmegye.
622 Halász Károly
Belváros.
623 Rude Ignác
Józsefváros.
624 Nagy János
Belváros
625 Schnetzer Ernő
Homok.
626 Éder Kálmán
Belváros.
627 Moskovits Mór
628 Tomasits Sándor
Belváros.
629 Horváth János
630 Kovács Mátyás
Józsefváros.
631 Ádám Mór
Belváros.
632 Fischeff Samu
Homok.
633 Schermann Antal
Belváros.
634 Dr. Monostori Gyula
635 Dr. Kelemen József
636 Drescher Gyula
637 Ifj. Fúró Lajos
638 Czérnay Imre.

638.

Báró Podmaniczky Endre.

- Szállás.
637 Vitzthum Károly
Rökusváros.
637 Madár Zsigmond
Józsefváros.
638 Horváth Antal
Kiscsávoly.
639 Wagenblatt József
640 Póth Gothard
Józsefváros.
641 Kohn Jakab
642 Mikovics Koszta
Homokváros.
643 Nagy Gábor
Belváros.
644 Magyarász Ferenc
645 Lafors János
646 Tomcsányi Sándor
647 Szadai Gyula
648 Feldmann Károly
Józsefváros.
649 Klaszán János
Belváros.
650 dr. Nemes József
651 Tury Mátyás
652 Marosi Jakab
Szállásváros.
653 Jaszenovics István
Katonaváros.
654 Evetovics József
Külterület.
655 Krix Pál
Belváros.
656 Spindler Sándor
657 dr. Móder Géza
Kiscsávoly.
658 Boesckay Kristóf

658.

(Vége.)

Telefonhírek.

A politikai helyzet.

Budapest, 1910. június 28

A képviselőház ülése.

Csendes napok.

A politikában csend van. Alig történik valami. Mindössze annyi a hír, hogy Lukács László Bécsbe utazott, a képviselőházban átvizsgálták a mandátumokat és végül, hogy Vojnics Sándor nem fogadta el a karnagyi hivatalát. Pont. Ennél több politikai esemény ma nincsen.

Annál több lesz a jövő héten, amikor megkezdődnek a képviselőházban a rendes tárgyalások és megkezdődnek a viták. Hír szerint a miniszterelnök három hét alatt minden függő kérdést gőzerővel keresztül akar hajszolni.

A Hegyalja pusztulása.

Sátoraljai helyről jelentik, hogy ma Zemplémmegyén egy 15 percig tartó óriási jégvihar vonult végig. Tönkverte Tokaj-Hegyalja egész szőlőtermését, 15 község gabona-termését. A kár hozzávetőleg tizennégymillió korona.

Nagy katasztrófa Kecskeméten.

Megrendítő katasztrófáról ad hírt tudósítónk. Kecskeméten a Hitel és Népbank egy kétemeletes palotát épít. Az épülő félben levő palota falai ma reggel óriási robajjal bedőltek, maga alá temetve igen sok munkást. Eddig három halottat húztak ki a romok alól.

NAPIHIREK

Rajzkiállítás. A bajai izr. polgári iskola — mint minden iskolaév végén — az idén is rendezett növendékeinek munkájából rajzkiállítást. Németh Imre rajztanár odaadó buzgalmáról tesz tanúságot a sok szép és ügyes rajz, amely ki van állítva. Különösen feltűnik Imre rajzaival. Ennél a IV-ik osztályú fiúnál igazi művészi érzék nyilvánul meg. Mellette még feltűnnek Fenyvesi Elek, aki szintén rendkívüli ügyességről tesz tanúságot. Grünstein József, Engelberg Vilmos és Spitzer Arthur rajzai érdemelnek dicséretet. A leányok közül Nyiraty Vilma és Práger Irén tűnnek fel rendkívüli ügyességükkel. Nyiraty Vilma és Práger Irén igaz művészi érzékről és ügyességről tesznek tanúságot.

A Bajai Daloskör utolsó gyakorló órája alkalmából szerdán este a Kaszinó kerthelyiségeiben *Comparandumot* tart, melyhez az egyesület összes tagjait családjaikkal egyetemben ez úton meghívja az egyesület vezetősége.

Jótekonyság. Czérnay Imre ipart. elnök, az állami isk. gondnokság tagja vizsgaelnöki minőségben 30 korona árban hasznos könyveket osztott ki jutalom gyanánt a szorgalmas jó tanulóknak.

Könyvnyomdászok vasárnapi szünete. Kollár Á., Kazal József és Nánay Lajos nyomatulajdonosok együttesen elhatározták, hogy üzleteiket Péter-Pál napjától Szentistván napjáig ünnep- és vasárnapokon egész napon át zárva tartják.

Budapest világvárosi fejlődését igazolja a Népszínház közvetlen közelében József-körút 16. szám alatt nemrég megnyitott »Savoy« nagyszálloda. Rövid fenállása dacára máris egyik legkeresettebb szállodája lett a fővárosnak, mert amellett, hogy a legmodernebb kényelemmel van berendezve, árai szinte feltűnően olcsók. A »Savoy« most Nemény Testvérek, a budapesti »Magyar Világ« kávéház tulajdonosainak és a tátrafüredi »Grand Hotel« étterem bérletének tulajdonába került, kiknek szaktehetségét Ófensége Klotild főhercegnő is elismerte, amidőn Nemény Bélát és Fülöpöt az udvari szállítói címmel tüntette ki.

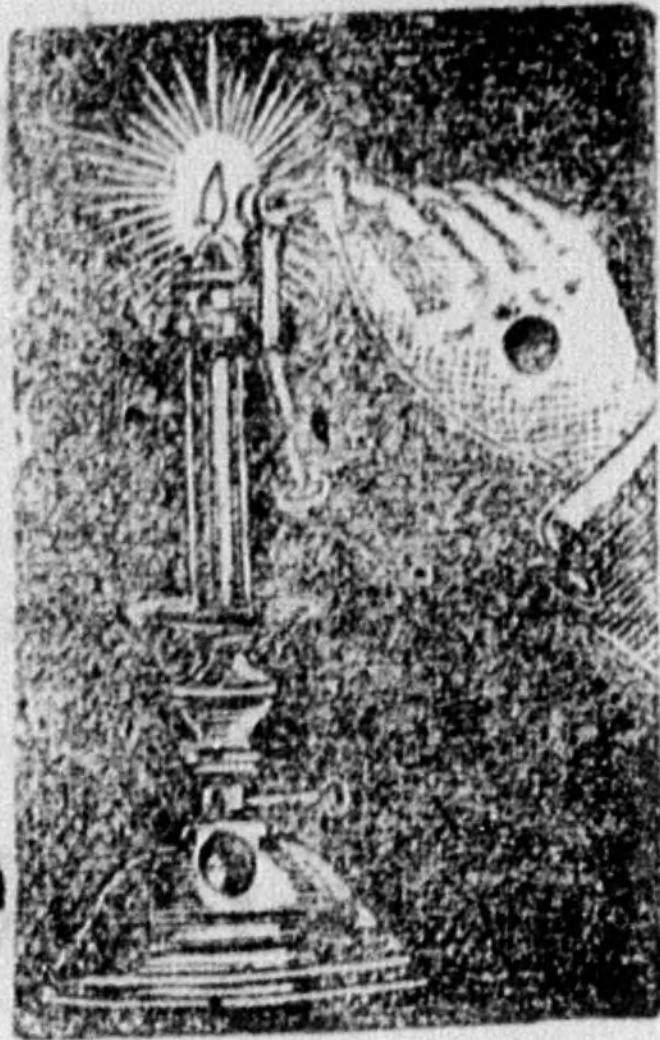
SZINÉSZET.

Raffles az úri betörő.

Dramatizált ponyva-regény. Megelevenednek a füzetes regények alakjai, akiket a ponyvairó fantáziája felruház a gazember fufang minden raffinériájával és szinte szobrot emel annak a gazembernek, aki elég fufangos volt ahhoz, hogy túljárjon a rendőr eszén. Hogy az ilyen »irodalmi mű,« hogyan merészkedik a vásári ponyváról a színpadra, az igazán érthetetlen. Még érthetlenebb, hogy az ilyesmit színigazgatók meg is szerzik.

Hogy ki volt az úri betörő? Egy intelligens gazember, aki társaságba jár és megrabolja azokat, akik őt vendégül látják. Az ügyes

1909-i
szencziós ta-
lálmány:
öngyújtó
érecgyertya
Jupiter

zsiradékmentes pertroleumtöltéssel.

Használatban tízszer olcsóbb, mint a közönséges milly- vagy stearin-gyertya, csak 5—6 fillérbe kerül és 18—20 óra hosszat szagtalanul, szépen világít. A fény tetszés szerint kisebbre vagy nagyobbra szabályozható. »JUPITER« meggyullad magától, gyufa nélkül, egyszerű nyomás által a gyújtókerékre. — 10 évi jótállás törés és jó működésért. — Fontos minden családnak, főképen vendéglők, szállodák, üzletek, gyárak, templomok részére.

Ára: 1 drb 6 kor. 3 drb 16 kor. 6 drb 30 k
12 drb 57 kor. — éjjeli lámpára üvegtulipán
1 korona, több, utánvétellel.

Ügynökök és viszonteladók
mindenfelé kerestetnek.

Oszt. magy. Union vállalkozás
pat. találmányok részére

Wien, V., Wiedner fűtca 105.

Wieni sürgöny!

**Zseb-gyújtó-
készülékünk**

„Cäsar”

bevezetésére elhatároztuk magunkat minden más reklám helyett 15.000 darabot gyári áron elárusítani és a következő leszállított árban kaphatók:

1 drb 3 k. helyett csak 2 kor., 3 drb 4-50 k.
6 darab 8 korona, 12 darab 14 korona
utánvétellel.

Kiárusítás után e reklámárak újra a régi árakra lesznek emelve. »CÄSAR« a világ legjobb zseb-gyújtó-készüléke. Egy nyomásra rögtön világosság és tűz! Sohasem mond esütörtököt! Nincs benne villamos elem! Kicsérélhető gyújtócső évekig eltart!

Oszt. magy. Union vállalkozás
pat. találmányok részére

Wien, V., Wiedner fűtca 104.

PALMA cipősarok

nagyban és kicsinyben való eladása

Preisz Béla bőrkereskedőnél
Baja.

Eladó szőlők.

Első rendű karban levő fajsőlők, épületekkel, a városhoz közel, öttől—hét holdas tagban, esetleg holdanként is elparcellázva eladó. Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálogkölcsonöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltőbb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

BORSZÉKI

az ásványvizek királya, angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Kapható Baján:

ifj. Cserba György

fűszer- és ásványvizkereskedőnél,
s minden kávéházban és vendéglőben,

**Ingyenes
hímzőtanfolyam.**

A Singer Co. varrógép rt. f. é. július hó első felében ingyenes hímzőtanfolyamot rendez. Bővebb felvilágosítással szolgál az üzletvezetőség Bárá Eötvös József-u. 8. sz. Kivánatra alkalmazottainkat hához is küldjük.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali víz.

Telefon 81. sz.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Telefon 81. sz.

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégénél **Baja.**

Ugyesintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók.

A Kristály ásványvíz árai: ½ liter 34 fill. 1 liter 44 fill. 1½ liter 54 fill.

Üres üvegek visszavételnek: ½ literes 12 fill., 1 literes 16 fill., 1½ literes 20 fillérért.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.